

Marc audiovisual, entre l'autonomia i la nació

La llei per reforçar les competències del Consell de l'Audiovisual de Catalunya (CAC) és a la recta final de la seva aprovació. És una primera llei que, junt amb la de l'Audiovisual de Catalunya i la de la reforma de la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió (CCRTV), determinarà quin és i com cal ordenar el model comunicatiu del Principat.

Aquesta setmana el Parlament de Catalunya enllesteix la reforma de la llei del Consell de l'Audiovisual de Catalunya, el CAC. Aquesta revisió servirà per a dotar de més competències i reforçar el paper d'aquest organisme. El CAC va ser creat l'any 2000. És una entitat independent que té com a objectiu regular els serveis de comunicació audiovisual que gestiona la Generalitat de Catalunya, siguin de competència pròpia o en règim de concessió.

Durant els seus primers quatre anys de funcionament, malgrat unes competències molt limitades, aquest organisme ha aconseguit un cert reconeixement interior i exterior. Fins al punt que ara el nou Govern espanyol de José Luis Rodríguez Zapatero vol crear un organisme semblant d'àmbit estatal.

Els canvis tecnològics en el sector audiovisual han fet que els marcs legals i administratius hagin quedat, en gran part, superats: la televisió digital terrestre (TDT) i la ràdio digital són alguns exemples d'aquesta evolució. Però l'aparició i la multiplicació de mitjans d'àmbit divers (locals, regionals, estatals, etc.) ha afegit nous nivells de complexitat en el mapa de l'audiovisual. Tots aquests canvis exigeixen una adequació del marc regulador del sector per evitar duplicitats de funcions i reordenar un espai comunicatiu que cada cop ha anat incorporant elements més caòtics i alegals.

El debat sobre l'elaboració d'un marc legal propi per als mitjans audiovisuals a Catalunya ja ve de lluny. L'anterior legislatura va acabar sense cap acord ni cap nova llei, malgrat que havia estat un

tema molt present en la campanya electoral del 1999. Ara, però, sembla que tots els grups polítics del Parlament de Catalunya estan disposats a posar fil a l'agulla per tirar endavant aquesta ordenació de l'espai audiovisual català.

"La casa per la teulada". Amb la reforma prevista, el CAC reforçarà la seva capacitat d'actuació, especialment en dos àmbits. D'una banda, s'amplia la capacitat del règim sancionador. El CAC podrà establir sancions econòmiques i administratives superiors a les que podia aplicar, i tindrà, a més a més, capacitat per recaptar aquestes sancions. D'altra banda, si fins avui els informes del CAC en matèria de concessions d'emissores, per exemple, eren preceptius per a les decisions finals del Govern català, ara seran també vinculants. De manera que l'executiu de la Generalitat de Catalunya, si bé continuarà essent qui atorgui les llicències de mitjans audiovisuals que no siguin de l'estat, necessitarà comptar amb el vistiplau dels informes del CAC. Igualment, aquest organisme regulador podrà emetre informes per a la retirada de llicències d'emissores i el Govern català els haurà de tenir en compte.

Amb la reforma del CAC, aquesta institució es comença a perfilar com un element central en la nostra política audiovisual. Precisament per això, hi ha qui defensa la necessitat de tirar endavant la llei de l'audiovisual de Catalunya, abans de reformar el CAC. En principi, el text de la reforma del Consell de l'Audiovisual ha rebut el suport de tots els grups parlamentaris. Tot i això, segons la diputada de CiU Marta Llorens, reformar

Sessió del Parlament de Catalunya. La cambra catalana debat aquesta setmana la reforma de la llei del Consell de l'Audiovisual de Catalunya. Serà possiblement la primera reforma del marc legal de les que es faran aquesta legislatura, amb l'objectiu de reordenar l'espai audiovisual català.

aquest organisme primer, sense abordar abans l'aprovació de la llei de l'audiovisual, que probablement comportarà tornar a retocar algunes de les competències del CAC, és "començar la casa per la teulada". Els partits que integren el Govern català, per bé que també coincideixen en aquesta observació, consideren que la reforma del Consell és més fàcil d'aplicar, perquè hi ha més coincidències entre les diverses formacions polítiques. També es considera que qualsevol pas per avançar en l'ordenació de l'espai audiovisual català és positiu.

Els límits del CAC. Tot i el consens entre les forces polítiques catalanes per dotar aquest organisme de més competències, hi ha uns límits inapel·lables. El CAC només pot aplicar les seves funcions de control i ordenació sobre aquell espai audiovisual que competeix a la Generalitat de Catalunya. Dit d'una altra manera, avui aquest organisme pot con-

trolar les emissores de la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió, i les de televisions locals públiques o privades. Però en queda fora l'espectre més important, per exemple, de l'oferta televisiva, com ho són totes les emissores d'àmbit estatal. És a dir, que Antena 3TV, Tele 5, Canal Plus o la mateixa TVE queden absolutament lliures de la vigilància del CAC.

Ho farà, si finalment es crea, el Consell de l'Audiovisual d'àmbit espanyol que vol posar en marxa l'executiu de José Luis Rodríguez Zapatero. I la incògnita serà veure quina relació s'estableix entre l'organisme espanyol regulador del sector audiovisual i el català. Com que el CAC és un organisme independent del Govern català, la relació amb l'ens espanyol que es creï no té per què reproduir la supeditació de l'administració autonòmica a la de l'estat. Però és obvi que entre els dos organismes s'haurà d'establir algun tipus de coordinació. La

qüestió serà observar si aquesta coordinació és d'organismes independents en igualtat de condicions, o per contra, es tracta d'una relació de subordinació que reproduïx els esquemes polítics de l'organització política de l'estat espanyol.

La llei catalana de l'audiovisual.

Dèiem, doncs, que el veritable debat polític es produirà en l'elaboració de la llei de l'audiovisual. Aquesta norma ha de servir per a protegir-nos de les tendències homogeneïtzadores de l'estat en una matèria tan delicada com és la d'aquest sector, especialment pel que fa a l'àmbit de les telecomunicacions. De manera que aquesta llei catalana, si neix abans que l'espanyola, que actualment es troba en un procés molt embrionari, tindrà l'avantatge de ser la primera i d'haver marcat un camí que després seria més difícil de retallar. La nova llei ha d'abordar dues grans empreses. D'una banda, l'ordenació de llicències de ràdio i de te-

RAFA GIL

Seu del CAC a Barcelona. Aquest organisme independent tindrà més competències per regular l'espai audiovisual català.

Les cadenes d'àmbit estatal queden fora de les competències del CAC

levisió de competència autonòmica. En aquest àmbit, el CAC hi té un paper clau com a organisme regulador i independent. D'altra banda, la nova llei s'ha de plantejar com a objectiu el foment i la protecció del sector audiovisual i del cinema. En aquest segon propòsit, cal recordar una resolució del Parlament de Catalunya del 1999 que demana la promoció d'un espai comunicatiu que abasti tots els territoris de parla catalana. Per acabar, com a tercer element de l'ordenació i modernització hi ha la nova llei de la CCRTV. La finalitat d'aquesta llei seria dotar de més independència i afavorir els criteris de professionalitat de les emissores de la Generalitat. En aquest sentit, una de les mesures que podria incloure la nova llei és la de fer que el president de la CCRTV fos escollit directament pel Consell de la Corporació, i no, com es feia fins ara, triat a instàncies del Govern.

El model de fons. Formalment, entre les diverses forces polítiques catalanes

hi ha poques discrepàncies pel que fa als principis que han de regir aquestes reformes. Ningú s'oposa –formalment, dèiem– que els mitjans de comunicació públics siguin independents dels poders polítics, ni que les concessions de llicències a mitjans corresponguin a criteris de màxima transparència. Els acords, *a priori*, poden ser assumibles. Les diferències, però, són més soterrades i es fan més evidents quan es parla del model comunicatiu català com a reflex d'un model polític. Així, hi ha qui considera, per exemple, que els mitjans públics catalans han d'esdevenir un engranatge complementari a les ofertes generalistes públiques o privades ja existents. Concretament, en part, alguns recursos destinats a les emissores públiques d'àmbit autonòmic es podrien evitar o dirigir a enfortir una oferta audiovisual complementària. Com a exemple, doncs, es podria arribar a considerar que, en el cas de TVC, no caldria fer grans desplegaments informatius internacionals, perquè el públic pot accedir a aquest tipus

d'informació, però, en canvi, sí que caldria potenciar l'anomenada informació de proximitat.

Per contra, hi ha una altra percepció que defensa la necessitat de l'existència d'un mapa comunicatiu català diferenciats del de l'estat. Des d'aquesta perspectiva, es considera que les institucions catalanes han de potenciar aquest espai com un marc propi que reforci l'univers comunicatiu català. Vist així, les emissores públiques de ràdio i televisió de la Generalitat són enteses com un element clau i dinamitzador i han de tenir com a objectiu la competència amb les audiències generalistes.

Qualsevol marc comunicatiu defineix una concepció política. Darrere del debat d'aquesta reordenació del marc audiovisual català, hi ha, en el fons, un debat polític molt més profund que respon a dos models molt diferenciats: el de construir una autonomia política ordenada i ben articulada amb l'estat espanyol, o el de dotar-nos de les eines pròpies d'una nació. Per fer-ho més entenedor, la tria està entre enfortir TV3 o TVC.

Enric Rimbau